

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV.

Izhaja vsakega 5. in 20. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo
in
Upravništvo
se nahaja v Ljubljani,
Šelenburgova ulica 6 I.

Naročnina:
za celo leto . . . K 7.20
za pol leta . . . 3.60
za četrt leta . . . 1.80
Posamezna številka 30 v.

Štev. 2.

V Ljubljani, 20. januarja 1919.

Leto XII.

Zgodba o žabi.

Ali ste že slišali tragikomično zgodbo o žabi, ki se je čez mero napihovala?

Eden ali drugi je še ni slišal — zato jej evo vam:

Pod mogočnim imenom »Zveze Jugoslovanskih železničarjev« se skriva nekaj omizij železniških uradnikov z nekaterimi pritliklami, ki se radi mešajo med gospodo. To je znano! Znano pa je tudi, da je vseh teh ljudi na vsem jugoslovanskem ozemlju ravno toliko, da bi z njimi zasedli in za silo vzdrževali službo recimo — na vrhniški progi in pa še morda — pri višjem železniškem ravnateljstvu v Ljubljani. Končno je o tej peščici še to znano, da je od zavisti in nevoščljivosti razklana in da se grizejo med seboj, odkar se je posrečilo nekaterim od te družbe, da so — ne glede na sposobnost — v splošni zmedi, ki je sledila polomu starega državnega reda, zlezli s protekcijo, osebnimi zvezami in ostudnimi intrigami na dobro plačana vodilna mesta. Ta osebna eksploatacija ugodne konjunkturo od strani nekaterih »tovarišev« je zbudila v srcih ostalih »tovarišev«, ki si niso znali ali mogli pomagati naprej, toliko jeze in gneva in zavisti in sovraštva, da ne slišiš, če zaideš med nje, drugega nič kot razjarjeno zabavljanje nad »gibčnejšimi« »tovariši«.

Teh dejstev ne navajamo zato, da bi zmanjšali pomen te »zveze« ali da bi izročali zasmehu družbo, ki se skriva pod tem imenom. Toliko zlobe ni v našem peresu! Pač pa moramo navedena in splošno znana dejstva ohraniti v oči, da moremo presoditi vso tisto bolešno megalomanijo, ki jo razodeva ta gospoda v svojih javnih nastopih!

15. decembra lanskega leta je imela ta »Zveza« svoj izredni občni zbor. Kakor rečeno, jih je ravno komaj za vrhniško železnico in pa — za višje železniško ravnateljstvo v Ljubljani, kar pa ni oviralo g. Borštnerja, da je na občnem zboru proglasil načelo: **Kdor ni v »Zvezi Jugoslovanskih železničarjev«, ni Jugoslovčan in tudi ne spada v Jugoslavijo!**

Od »Zveze Jugoslovanskih železničarjev« smo vajeni še iz prejšnjih časov debelih neumnosti in v tem oziru zares nimamo občutljive kože, ampak take gorostasne budalosti v resnici že dolgo nismo slišali. S. Borštnerju so dejanske razmere gotovo znane; nedvomno ve, kako siromašno je število »Zvezarjev« na Slovenskem in prav tako je gotovo poučen o razmerah na ostalem jugoslovanskem ozemlju, kjer je vse železničarstvo organizirano v svobodnih strokovnih organizacijah, sodelujočih roko v roki s socialističnimi strankami delavstva. Če vzlic temu spoznanju, da se le malo pšenice obeta tej »Zvezi« na jugoslovanski zemlji, g. Borštner terja od vsakega jugoslovanskega železničarja, da pride k njemu po jugoslovansko državljanstvo in da bo vsak, komur ta gospod ne izstavi državlanskega certifikata, moral povežati culico, je to znamenje sumljive živčne prenapetosti — da se prav rahlo in milo izrazimo.

Pristaš »Zvezarjev« nam bo nemara odgovoril, da je ta neresna izjava g. Borštnerja le osebna govorniška nezgoda tega gospoda. Da temu ni tako, o tem nas prepričajo sklepi, ki jih je »Zveza« na občnem zboru sprejela.

Tako govori ena točka, da je »Zveza Jugoslovanskih železničarjev« kot »najmočnejša železniška organizacija« »edina« upravičena zastopati napram železniškim upravam težnje uslužbenec.

Druga točka pravi zopet, da pri oddaji vodilnih mest izražaj zaupanje uslužbenec »edine« »Zveze Jugoslovanskih železničarjev«.

Dovolj zgledov bolne megalomanije! Ponovili smo tragikomično zgodbo o žabi, ki se je čez mero napihovala, da pokažemo železničarskemu svetu v Jugoslaviji, kakšni neresni in nezreli ljudje predstavljajo družbo, imenovano »Zveza Jugoslovanskih železničarjev«, da pokažemo železničarjem, koliko preudarka in razsodnosti imajo ljudje, ki

skušajo rušiti in kaliti stanovsko disciplino jugoslovanskih železničarjev in hočejo slabiti in cepiti železničarsko organizacijo.

Ti zgledi pa so tuži dokaz, da je resno in pametno sodelovanje z ljudmi takega duševnega kalibra popolnoma nemogoče. Glejmo, da pritegnemo tiste zapeljane trezne ljudi, ki so vsled lažnjive agitacije se pridružili »Zvezarjem«, v naše vrste in pojdemo preko zvezarskih generalov na dnevni rod.

Kako se je gospodarilo v stari Avstriji.

Ker se najde še dosti blaznih ljudi, ki neprestano zmerjajo in jim ni nobena stvar všeč, je umestno, da razkažemo javno, kako se je gospodarilo v propadli državi in kako se je protežiralo plemiče in druge podobne oderuhe.

Znana stvar je, da se je neprestano zviševal davek na žganje, da se je zamoglo bogatim tovarničarjem plačati iz državnih sredstev nagrade. Če se je n. pr. plačalo po davčnem postavku za liter alkohola 1 K 60 vin., so plačali tovarničarji le 1 K 40 vin. za liter davka, dočim so ga vračunali v prodaji 1 K 60 vin. davka. Tako so imeli poleg drugega dobička še 20 milijonov posebne nagrade.

Poleg tega je vlada plačevala za izvoz špirta v inozemstvo po 10 K za hektoliter in končno so lahko bogati žganjarji ostali davek dolžni 6 mesecev brez vsakih obresti.

Kdo pa so bili ti bogati žganjarji, katerim je dajala vlada letne nagrade iz denarja davkoplačevalcev 30 milijonov kron? Ti gospodje niso bili ne kmetje, ne mali obrtniki, ampak visoki in plemeniti gospodje, ki so dobili nagrado zato, da so sistematično zastrupljali ljudstvo.

Na Češkem:

1. Knez Egon Fürstenberg (13 tovarn) dobival letno 311.430 K.

2. Knez Karl Schwarzenberg (10 tovarn) dobival letno 144.700 K.

3. Knez Auersperg (8 tovarn) dobival letno 129.717 K.

4. Cesarska družina (5 tovarn) dobivala letno 127.124 K.

5. Škofije, Stifiti in redovi (7 tovarn) dobivali letno 109.147 K.

Na Moravskem:

1. Dreher Anton (12 tovarn) dobival letno 189.563 K.

2. Grof Henrik Hangwitz (4 tovarne) dobival letno 113.145 K.

3. Knez Liechtenstein (6 tovarn) dobival letno 118.305 K.

Šlezija:

1. Grof Larisch Mönich (12 tovarn) dobival letno 187.470 K.

2. Cesarska družina (12 tovarn) dobivala letno 143.385 K.

3. Grof Hans Wilczek (6 tovarn) dobival letno 118.085 K.

Galicija:

1. Grof Potocki (22 tovarn) dobival letno 441.887 K.

2. Grofi Badenji (16 tovarn) dobivali letno 363.952 K.

3. Grofi Baworowsky (12 tovarn) dobivali letno 345.895 K.

4. Grofi Goluchovsky (12 tovarn) dobivali letno 321.125 K.

5. Grofi Siemski (12 tovarn) dobivali letno 337.121 K.

6. Grofi Dzjednozycki (14 tovarn) dobivali letno 305.147 K.

7. Grofi Lubomirski (10 tovarn) dobivali letno 197.440 K.

8. Grofi Borkowski (8 tovarn) dobivali letno 182.379 K.

9. Grofi Lanckoranski (7 tovarn) dobivali letno 175.450 K.

10. Škofije in samostani (10 tovarn) dobivali letno 170.097 K.

11. Grofi Tarnowski (8 tovarn) dobivali letno 161.260 K.

12. Grofi Sapieha (8 tovarn) dobivali letno 162.470 K.

13. Grof Plater Zyberk (3 tovarne) dobival letno 119.755 K.

14. Grofi Koziebrodski (8 tovarn) dobivali letno 121.902 K.

15. Sommerstein (4 tovarne) dobival letno 117.205 K.

16. Bogucki (5 tovarn) dobival letno 115.802 K.

17. Kimmelmann (4 tovarne) dobival letno 111.952 K.

18. Horodyski (4 tovarne) dobival letno 107.855 K.

Zadni štirji žganjarji, po imenu sodeč židje; vsi drugi kuharji žganja so bili pobožni katoliški grofi, nemški, češki in poljski; vboga cerkev je tudi bila poleg, v taki lepi družbi mora biti tudi cesarska hiša zraven. Vsi pa so bili navadni troti ki so pržirali plod dela drugih revnih slojev.

Sedaj se čisto nič ne čudimo, da so ti državni stebri se tako navduševali za črno rmeno Avstrijo. Socialni demokrati ki so pobijali to protekcijo so pa zaničevani bolševiki.

Wilson ali Ljenin.

Odstop italijanskega ministra Bissolati je v boju proti nasilni politiki italijanske vlade začasno podlegel, je socialno demokratično stranko zjedini v eno samo voljo, da prepreči s vsemi sredstvi podjarjenje Slovanske Dalmacije in nemške Tirolske, katero hočejo izvršiti italijanski nacionalisti. Turatti, eden izmed znamenitejših italijanskih socialistov kliče deželo k odporu proti roparskem poizkusu tujega posestva. Turatti pravi da mu je pri temu vseeno, če se gre za teritorialne ali za Wilsonove ljudskopravne principe. V glavnem se gre za to, da se poizve, če se je potom vojne, doseglo vsaj en del teh obljub katere se je delalo narodom, radi katerih so krvaveli, ali pa se gre za tem da, pogoltnje vse te obljube. Ali naj se ves svet poruši, ali pa se mora zabraniti v 11 uri katastrofo. Izbirati imamo le, med svetovnim mirom in svetovno revolucijo. Pa tudi za zmagovalce veljata le dva simbolična imena: **Wilson ali Ljenin.**

Bissolati je pošteno mislil, da je rešitev podjarjenih narodov mogoča le potom vojne; on pa ni bil le tega mišljenja, ampak je s dejanjem v onajstih bitkah v prvih vrstah dokazal navdušenost, trpel s zadnim prostakom vse muke ki jih prinaša tako borenje. Če se je vendar le zmotil in postal žrtev nizkotne zarote in s njegovim dejanjem podpisal nizkotno oduro, katero naj bi Italijo na troške tujih narodov in proti njihovi volji in želji, za toliko in toliko kvadratnih kilometrov povečal, potem bi bil zadosti možakar, da bi podal še druge demislje. V njegovi velikodušnosti in dostikrat otroški naivnosti je lahko zašel, ali on ni nikdar pri igralni mizi, igral s nasprotniki pod enim klobukom. On noče, da bi iz tega za njega svetega boja za svobodo narodov, nastalo novo sovraštvo, ki bi povzročilo nove še hujše vojne.

Kaj je dolžnost socialne demokracije? Boj za zmago pravice proti živalski sili, ki se naj odloči v prihodnih mesecih. To je skrb Italijanske socialne demokracije, da zastavi vse sile za vresničbo gori označenih tendenc in, da stem postavi na laž centralne države in pokaže poštenost in duševno čistost, svojih proklamiranih vojnih ciljev.

Socialna demokracija stoji s Bissolatiem v eri vrsti in s celim srcem in voljo se oklepa Wilsona, ona mora povedati v obraz vsem onim, ki nočejo slediti njenim vzgledom, da so podli izdajalci interesov Italije in vesolnega človečanstva.

Kar sejejo je veter in veter vodi v pogabo!
»Wilson ali Lenin!«

Na nekem shodu je Bissolati govoril:

Pri mirovni pogodbi mora ostati Italija zvesta značaju njene plemenite vojne. Vzroki ki so dovedli Italijo v vojno, morajo biti vodilni pri mirovni konferenci. Bissolati je potem govoril o Londonskem paktu iz leta 1916, ki ni bil podpisan od vseh zaveznikov; ali nekaj točk v tem paktu je pač takih, o katerih ni dopustna diskuzija: To velja za sveto Italijanske meje. Ali Londonski pakt zahteva okraje, kateré zahteve bi rinili Italijo k dejanjem, ki bi nasprotovala njenim temeljnim interesom.

Konečno je protestiral proti aneksiji Nemške Tirolske ter označil vprašanje Adrije kot problem, ki se ima dogovorno s Jugoslavijo rešiti, da bode možno ostati z našimi sosedi v prijateljskih odnosih.

Da so Italijanski nacionalci ugovarjali tem izvajanju je umljivo, saj bi najraje anektirala Dunaj, Budimpešto in tudi Berlin.

Domače vesti.

Zvezarjem rasto greben.

Naši »Zvezarji«, ki so se že pred izbruhom vojne zarili globoko pod zemljo, potem ko so pometal puške v koruzo, raste greben. Imeli so namreč strah, da jih bode kdo preganjal radi tega, ker so bili le strokovničarji in se nišo »vtfkali v politiko«. Tedajno »Splošno pravovarst. in strok. društvo« je pa delalo četudi politično (kakor pravijo naši Zvezarji) nevstrašno tudi za časa vojne, in je nele lastnim članom, marveč vsem železničarjem pridobilo prav lepe vspehe. Uvedba draginjske doklade, otroška doklada, ponovno zvišanje draginjske doklade, 50 odstotno vračunanje draginjske doklade upokojini, znižba čakalne dobe za imenovanje pri raznih prov. kategorijah-uračunanje vojnih let v napredovanje in upokojnino itd. Za te pridobitve so se pošteno borili železničarji vseh avstrijskih narodov, učlanjeni v tej internacionalni organizaciji. S to pridobitvijo je organizacija delno odpravila marsikatero bedo v družinah vseh železničarjev. Njeni zaupniki so pretrpeli nešteto preganjanj. Upokljci zaupnikov k vojakom so bili na dnevnem redu. Ali vse to so ti pionirji za svobodo mirno prenašali — nikjer ni bilo slišati, da so radi tega preklinjali organizacijo; še z večjo vnemo so tudi pri vojakih vršili svojo proletarsko dolžnost. In žal moramo konstatirati, da je bilo tudi slovenskih uradnikov dovelj, kateri so marsikateremu pripomogli, da je moral odriniti v vojno. V spominu so nam še danes vsi oni gospodje, ki se sedaj širokoustijo, da se kar kadi, kako da so bili preganjani ti reveži. V resnici je pa bilo le nasprotno — preganjali so sami druge.

Nastal je preobrat, katerega so oni najmanj povzročili — sedaj je pa prišel čas tudi za te junake. Previdno so zlezli iz svojih brlogov in pričelo je tako vrvenje teh ljudi okoli narodnih svetov in vlad, da se je to početje studilo vsakemu poštemu železničarju. Vsi ti ljudje, kateri so silili h koritu, so se trudili v potu svojega obraza, da dokažejo, kako so jih preganjali nemški tovariši — vsak nemški uradnik je bil lopov, vsakega slovenskega uradnika so pekli na ražnu in s solzami v očeh je dokazoval, kako hudo se mu je godilo, potem je pa prav skromno dostavil, da je sposoben za kako vodilno mesto — reci korito. In hvala previdnosti božji, nabrali smo se takih ljudi kakor berač golazni — mesta so zasedena — kdor je bil uren, ta je na varnem — ostali pa trkajo zaman na vrata hiše z železno ograjo v Knaflovi ulici. Zmožno uradništvu, kateremu se je tako prerivaje gnjusilo, nameščenci in delavci, so ostali praznih rok. Vsi upi, da bode potem, ko odrinejo nemški uradniki in nameščenci v tujino, raj v Jugoslaviji, so splavali po vodi — uradništvu žuga delavstvu z odpustom, če hoče izvesti osemurni delavnik v skladiščih in pri vrhstavnih službi. Na hrvaških progah pa žuga prometni kontrolor osobju, da bode zasedel vse postaje s slovenskimi uslužbenci, če bi se domače osobje prodrznilo zahtevati priboljške.

Po raznih postajah, posbno v Ljubljani, se repenčijo slovenski uradniki nad člani naše organizacije; predvsem z lepimi frazami, češ, pristopite k nam, če hočete imeti boljša mesta; ako pa dobijo ti ljudje, ki zlorabljajo svojo uradno oblast, peščen odgovor, pa žugajo s premestitvijo in drugimi podobnimi stvarmi. Po raznih postajah so uvedli črne listine, na katerih imajo zaznamovane vse one, ki nočejo postati veterinjaki. Na vseh sestankih grme proti socialni demokraciji, katera leži na smrtni postelji in ji ni več pomači. Ti politični neuki so smešni in pomilovanja vredni. Do-

čim pripravljajo bosanski, hrvaški in slovenski železničarji skupno železničarsko organizacijo, se navdušujejo po gostilnah in zakotnih lokalih naši Zvezarji za boj proti organizaciji, katera je tudi njim pridobila dokaj izdatnih priboljškov. Boj te bele garde ni naperjen proti podjetnikom, marveč proti lastnim tovarišem-železničarjem. Menili smo, da bo z ustanovitvijo »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« ponehalo to bratomorno počenjanje — ali motili smo se. Voditeljem Zveze ni na tem ležeče, da bi se srbsko, bosansko, hrvaško in slovensko železničarstvo ujedini v eno močno centralno organizacijo v svrhu dosege skupnih stanovskih interesov, marveč so istim le osebne koristi pred očmi.

Naši otroci pa bodo preklinjali sebičnike, ki so povzročili ta razkol med železničarji. —r—

Železničarska veselica, ki se je vršila 5. t. m. v Ljubljani, je sijajno uspela. In to vključv protigitaciji Zvezarejev. Le-ti so nam s tem delali brezplačno reklamo, za kar se jim prav lepo zahvaljujemo. Tudi Zvezarji so vsled tega postali radovedni in videli smo jih precej na veselici. Ali pa je bil to morda čut solidarnosti z včino železničarjev? Bodisi tako ali tako, zabavali so se izvrstno na naši veselici.

V otvoritvenem nagovoru je sodrug Prepeluh pozdravil posetnike in pojasnil namen priredbe. Sodrug dr. Korun nam je v lepi obliki predaval o umetnosti sploh in o Cankarju, ki je le prerano šel od nas, posebej. Recitacije gdčne Hartmanove, ki so bile v vsakem oziru dovršene, so nam istotako nudile lep umetniški užitek. Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« je zapel štiri moške zборе. Burno ploskanje po vsakem komadu je pričalo, da je občinstvo bilo zelo zadovoljno z izvajanj pevskega zbora. Pohvalno omenjamo tudi izvajanja železničarske godbe iz Zidanega mosta. Ob tel priliki moramo tudi omeniti, da so Zvezarji skušali preprečiti sodelovanje godbe na naši veselici s tem, da so povzročili poziv g. kapelnika v službo. Kapelnik pa je ostal mož-beseda in si je dobil prosto ter prišel na čelu godbe k nam.

Vsem, ki so vsak po svoje pripomogli k lepemu uspehu veselice, izreka odbor svojo priščno zahvalo.

Pa tudi gmotni uspeh veselice je bil izvrsten, kar priča izkaz prispevkov za »Železničarski dom«.

Osemurnik na železnicah. Z 20. t. m. se upelje za vse proge in delavsko kategorije osemurni delavnik. Narodna vlada pozivlja uprvo državne in južno železnice, da se glede delavne dobe pri vseh ostalih kategorijah uslužbenstva medsebojno posvetuje in varujoč prometne in upravne železniške interese našega ozemlja pripravita dogovorno s zaupniki uslužbenstva primerne predloge.

Opomba uredništva.

Kislo jabolko za Zvezarje, ki so hoteli onemogočiti to delavsko zahtevo.

Vojni dobičkarji.

Svetovna vojna je minila. V tej vojni so se mnogi ljudje, glavno trgovci ter producenti, pa tudi drugi — silno obogateli. Med tem ko sta delavec in mali kmečki človek morala braniti »domovino«, so drugi, ki so ostali doma, izrabljali pomajkanje živih, obleke, obuvala itd. v namen, da si pridobe silna premoženja. Prejšnja avstrijska vlada je sicer napravila razne institucije proti oduštvu in ogeruhom, tako presojevalnice cen, komisije za preiskavo zalog itd. — ali vse to ni doseglo svojega namena, ker sta bila zvižanost in hudoobja vojnih dobičkarjev v vsakem pogledu zrasla rad spretnost vladnih organov. Napredne, demokratske, ljudske korporacije, ki so bile priče nekrovave, a hujše in pogubonosnejše vojske, kot je bila krvava, so si v tihosti sestavljale črne listine, na katere so zapisovale imena onih krvosov, ki niso poznali drugega kot lastni dobiček.

Tudi pri nas so bile take korporacije. Te dni je našemu uredništvu bila dodana taka listina, na kateri so napisani vojni dobičkarji in na katere nas opozarja dotična korporacija. Na tej listini stoje v prvi vrsti nastopna imena: Andrej Šarabon, I. A. Hartman (Tomažič), neki Stadler, ki je bil svoj čas potnik tvrdke Jos. Krisper, Jadranska banka, Kreditna banka, neki Rosenberg, neki Dendera, Medica, Meden, Mencinger, Zidar, Kmet & Co., Ant. Pesek, tvrdka Balkan, Drogenik, Vokač, Urbanc, posebno velik dobičkar, da je Grobelnik, neki Urek, Robežnik iz Viča, Stepič iz Šiške, Podobnik in Oražem iz Vodmata itd. itd.

Cela vrsta jih je še napisanih. Listino bo naše uredništvo oddalo Narodni vladi s pozivom, da

ukrene vse potrebno, da se ti ljudje, ki niso poznali vojske od nobene druge strani kot od one, ki jim je donasala ogromnih dobičkov ter jim omogočila vs čas vojne kar najudobnejše in najstijajnejše življenje — pritegnejo k poštemu obdavljenju ter postavijo na sramotni oder. Dolžnost Narodne vlade v Ljubljani kakor tudi Državnega Veča v Beogradu pa bo seve, da gre še dalje v tem pogledu. Dobro bi bilo, da se take listine sestavijo za vsako občino in da se tako napravi kataster vseh onih, ki so pili narodu kri in mozeg.

Dopisi.

Skandalozne razmere v Zagrebu in Siseku.

Iz Hrvaške odhaja madžarsko osobje, katero se nadomešča z osobjem iz Ljubljane. Za to osobje se nikdo ne zmeni, ne za prenočišče niti za hrano. Prenocišče v Zagrebu je podobno kurjemu hlevu, nima ne okenj ne kljuk na vratih. Kadar je izmučen vlakospremljevalec zlezal pod umazano odejo, se prične pekleknski ples. Na tisoče bolih, stenih in hrvaških uši plane na tega nesrečnega, kateremu zasadijo sesalke globoko pod kožo. Čudež, je, če se more to izsesano truplo še vzdigniti iz postelje po tako težki operaciji. Na posteljah ni nikjer nobene rjuhe, pa tudi odeja je zelo tanka in je prelahka v nezakurjeni sobi.

V Siseku je pa stanovanjske razmerje še slabše. V eni majhni sobici je pet železnih postelj s strašno umazanimi slamicami, brez rjuh in tenkimi odejami, peč je sicer v sobi, ali kaj to pomaga, če ni ne drv ne premoga. Osobje pride iz službe vse premočeno in nima kje posušiti svoje obleke. Prav nikdo se ne zmeni za ubogo osobje, po mestih se pa rinejo h koritu s trobojnico okrašeni lenuhi. Te vrste lenuhov nič ne pomisli, kako težko je opravljati pri mrazu na zavori odgovorno službo, če je gladen in do kože premočen.

Koliko smo pretrpeli v času, ko se je vračala Soška armada, to ve le tisti, ki je bil noč in dan v službi. Kmeta in meščana smo obvarovali, da mu ni ta podivjana nedisciplinirana vojska uničila vse. Zahvala za to naporno delo je danes ta, da nas ošabno uradništvu priganja, ne skrbi pa najmanj ne za hrano, še manj pa za naša prenočišča. Če gremo samo enkrat v restavracijo kosit all večerjat, moramo več plačati za kosilo, kakor za služimo v dveh dneh.

Železniška uprava bi morala kaj storiti, da se ti bedi odpomore. Sramota je, da mora železničar heraciti za malo moke, da si skuha žgance in nati svoj izprazneni želodec.

Gospodje okoli železniške uprave, vi se bojite boljše vizma, ker imate slabo vest. Za sebe ste preskrbeli ugoden kotichek, nas pa mislite še hujše izkoriščati, kakor so naš izkoriščali Nemci. Ali motite se! Le kratek čas bode trajalo to stanje. Kakor en mož se bode vzdignilo zatirano osobje, pa bode pomedlo trinoge raz njihovih prestolov.

To naj velja za tistim, ki se čutijo prizadetim.

Krajevna skupina Ptuj »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« pozivlja, vse člane proge Pragersko-Središče, kateri niso radi preobrata v organizaciji dobili društveno glasilo »Železničar« od 20. decembra 1918. v katerem je bilo poročilo o konferenci ki se je vršila 15. in 16. dec. 1918. in na kateri se je soglasno sklenilo zvišanje članskih prispevkov od 3 K na 4 K; pristopnina pa znaša 1 K. Pristopnino plačajo le nanovo pristopivši člani. Kdor 1 mesec zaostane, ta je izgubil svoje stare članske pravice in mora nanovo pristopiti. Izjeme so dovoljene le v naslednjih slučajih: dolga bolezen, nesreča v družini, beda brez lastne krivde. Vseh teh slučajih mora član pravčasno sporočiti svoji krajevni skupini, ki ima dolžnost poročati centralnem vodstvu, katero ima pravico podaljšati rok za vplačevanje.

Kdor je zaostal s prispevki za december 1919, ta je izgubil pravice do vseh društvenih ugodnosti, ker bode prejšnja centrala Dunaj, likvidirala premoženje le za one člane kateri niso s prispevki do 31. decembra zaostali.

Vse te odredbe so bile potrebne, v interesu skupnosti. Zvišek prispevnine je bil pa radi tega potreben, ker je bilo v skupni organizaciji cele nekdanje Avstrije 75.000 članov, sedaj pa imamo šele 8000 članov v Jugoslaviji. Hrvatje in Slovenci imajo začasno svoje deželne organizacije, katere se bodejo združile v skupno organizacijo šele ko izvedejo isto v svoji deželi.

Na delo toraj za našo »Splošno žel. organizacijo za Jugoslavijo« — vsak naj bode agitator, dokler ne bode zadnji železniški delavec-uslužbenec, poduradnik in uradnik v naši organizaciji.

Na vas je ležeče, da si vstvarite o tej novi državi boljše službene in plačilne razmere, kakor ste jih imeli v prejšnji državi.

Naši zvezarji na delu.

Sp. Šiška.

Silo veliko je danes ljudi, kateri vpijejo na okrog: »Jugoslavija je demokratična, konec je vse korupcije, konec vse protekcije! Kako je pa to v resnici, naj pokaže slučaj strojevodje drž. žel. Jos. Škorpika. Povemo stvar tako, kakor je on sam v kurilnici pripovedoval: Ze pred več leti se je Škorpik zaradi boleznih potegoval za službo strojnega mojstra. Ali vedno brez uspeha ker vodstvo kurilnice je bilo nemško, prosilec — pa Čeh. Sedaj, po naglem preobratu se mu je pa vendar posrečilo, da je prišel v pisarno. Z unemo se je lotil svojega dela. Po nekotnih dneh se je prepričal, da to ne bo šlo gladko. Nekega dne je prišel v pisarno znani strojevodja Zvezar R. Ogrinc in ga je nahrulil: »Kaj pa ti tukaj delaš? Ti si vendar za Jugoslavijo naravnost nevaren, ker si rdeče pobarvan Nemec! Odgovor na to duhovitost ni dobil. Poteklo je nekoliko dni ko je S. uvidel, da se nekaj kuha. Gospodi Zvezarji so namreč rekli! Škorpik more ven! In notri eden naših! In kmalu je bila deputacija skupaj, in hajd k ravnatelju. Tam so kuhali naprej in kaj so skuhal, se je takoj pokazalo. Prišlo je od ravnateljstva povelje, da more S. zapustiti mesto strojnega mojstra, ker ga osebje nemara. Istočasno pa se je oglašil strojevodja R. Ogrinc v pisarni, da je on kot strojni mojster sprejet. Potem takim je popolnoma jasno, kdo je vodja tiste denunciacije, ki je tako podla, da je v sramoto vsem kurilniškemu osebju. Mi pa vprašamo: Jeli tako postopanje častno, da se spravi moža, ki se je od leta 1891 mučil na lokomotivi in si je nakopal v službi bolezen. Zakaj ni ravnateljstvo to zadevo preiskalo. Živela Jugoslavija! v kateri cvete taka protekcija. Nemogoče bi bilo drugod 50-letnega v službi osivelega moža napoditi nazaj na stroj, namreč mesto posaditi mladega in neizkušenega človeka ki je znan kot pretepač in revolverski junak?

K stvari se še povrnemo.

Ljubljanski železničar nam poroča, da gospod inženjer Selak izrablja železničarje za privatna dela. Dne 15. in 16. t. m. je dotični gospod za njegova privatna dela, to je za selitev družine, povabil šest delavcev in enega prožnega vravnalca. Tako početje je v protislovju z naredbo, ki jo je svoječasno izdalo prometno poverjenišvo.

Opozarjamo na to nedostatnost gospoda poverjenika za promet.

Obupen klic tržaških železničarjev. Bratje železničarji! Boj, ki ga vojujejo južni železničarji v Trstu pod italijanskim imperializmom, je mnogo hujši in brutalnejši kakor je bil pod vlado države propale Avstrije. Južni železničarji se morajo boriti ne le za obstanek, ampak tudi za obrnitev starih pravic, ki so jih že imeli pred zasedbo Trsta po Italijanih. Italijanski uradniki in vsi renegatski uradniki in na žal tudi nekateri uslužbeni občujejo z nami tako brutalno, da prekašajo v sirovosti še celo prejšnjo nemško uradništvo. Eдино želje osebja so, da bi še doživeli tisti dan, ko definitivno zapuste današnji mogotci poslopje obratnega ravnateljstva in bi prav radi sprejeli svoje nekdanje gospodarje. Službene razmere so neznesne, plače se izplačujejo zelo netočno, to n. pr. 5. 10. ali pa 15. v mesecu — kakor se gospodom zljubi. Intervencija zaupnikov le toliko izda, da naredijo po dva koraka bolj hitro, potem pa po starem kopitu naprej. Gospodje vedno priporočajo zaupnikom, da naj uplivajo na osebje v zasedenih jugoslovanskih okrajih, da naj mirno in vestno vršijo svojo službo. Vsled tega smo sklicali strokovno komisijo v Trstu na sestanek, da obrazložimo naše zahteve, in da v soglasju z ostalim delavstvom predložimo italijanskemu ravnateljstvu našo spomenico, ki vsebuje sledeče točke:

I. Vse dosedaj odpuščeno osebje se mora zopet sprejeti, isto velja za vodovodne delavce Avrezine.

II. Do zaključka miru prevzame italijanska vlada garancijo za redno izplačilo vseh preimkov, katere je dobivalo osebje od prejšnjega gospodarja. To velja tudi za bolno in upokojeno osebje.

III. Službeni red južne železnice ostane tudi sedaj v veljavi.

IV. Plačilo mora biti enako v kronah, kakor v lirah.

V. Osebje se sme premeščati le s soglasjem.

VI. Osebj, ki je prosilo za premestitev iz okupiranega ozemlja, se dovoli izselba.

VII. Italijanska vlada naj prevzame izplačilo vseh upokojencev in nezgodnih rentnerjev.

VIII. V okupiranem ozemlju se ne sme delati na osebje nikakoršnih represalij.

IX. Do sklepa miru naj ostanejo vsi zdravniki bolniške blagajne v službi.

O smislu te spomenice se je poročalo na ravnih shodih v okupiranem ozemlju. Položaj sta razjašnjevala sodruga Končnik in Prijatelj. Na shod pri Sv. Petru sta povabila tudi progo Goronji Logatec.

Volitev v provizijski zaklad južne železnice. Pri volitvah v provizijski sklad južne železnice so dobili naši člani absolutno večino glasov. Oddanih glasov je bilo 4643, praznih 596, neveljavnih 7. Vse postaje od Italijanov okupiranega ozemlja niso volile, ker se ni moglo dostaviti glasovnic. Izvoljeni so: sodrug Glaser Fran, Pospihal Fr., Kovač Ivan, Brenner Leopold in Smit Kar. kot odborniki; Ravpl Leopold, Turk Andrej, Stark Albin, Kocijan Lavoslav, Hlavica Antor kot namestniki. Glasov so dobili naši kandidati 3932 do 3975.

Predsedstvo Splošne železničarske organizacije v Ljubljani. Železničarji postaje Pragersko, odločno protestirajo proti cenam na mesu, ki jih morajo od 24. decembra 1918. plačevati. Cena se je povišala za 2 kroni pri kilogramu od 6 K 40 vin. na 8 K 40 vin. Vzrok temu je, ker vlada ne prispeva več 1 K pri nakupu živine. Ker se naši dokotniki niso povišali, se energično obračamo na vlado, da nam pripomore k temu, da dobimo meso po starih cenah — to je po 6 K 40 vin. Mi ne protestiramo proti odredbi narodne vlade SHS, da ne plačuje one krone pri nakupovanju živine, temveč zahtevamo, da se nam železničarjem, oziroma našemu prehranjevalnemu odseku povrne v gotovini plačana krona.

Organizirani žel. Splošne žel. org. za Jugoslavijo.

Brutalno postopanje strojnega mojstra Zakotnika in nadkurjača Saderja v Novem mestu. 16. t. m. je imelo strojno osebje državne železnice priliko se prepričati o surovosti svojega predpostavljenega strojnega mojstra. Nadkurjač in strojni mojster sta vdrla v spalnico, v kateri je počivalo strojno osebje vlaka št. 2259, strojevodja Zorja in kurjač Indof. Brez vsake besede je nadkurjač Sader planil po kurjaču, ga začel daviti in pretepati na pestelji. Ko se je na to strojevodja, ki je še počival, zgražal nad tem živinskim postopanjem, se je nadkurjač odstranil. Nato je pokazal strojni mojster, znani kričač zoper socialne demokrate, svojo moč nad ubogim trpinom ter ga tudi on začel pretepati, ga ranil na očesu in izbil iz ust zobe. Tako postopanje je nesramno, in to tembolj, če predstojniki sami na to vplivajo in vrh tega še sami pretepravajo železničarsko osebje. Take stvari se dogajajo lahko le v takih krajih, kjer ima žolta organizacija »Zveza jugoslovanskih železničarjev« vsa vodilna mesta zasedena v poverjeništvu za promet. Poverjenišvo za promet pa je tega don Kišota premestilo na višje mesto v Ljubljano z 18. t. m. Železničarji zahtevajo, da se take osebe odstrani od službe, tako, da z osebjem ne pride več v dotiko. Ker se bo to brutalno postopanje pred sodiščem reševalo, že vnaprej opozarjamo naredajne faktorje, da se tukaj vpelje stroga preiskava. Osebje si ni niti življenja varno pred takimi okrutreži, kadar se poda k počitku. To pa ni prvi slučaj tega Don Kišota. On je znani pretepač na državni železnici. Za danes samo to, drugič pa objavimo kaj več.

Državni železničarji.

Shodi.

Pragersko. Kakor smo že poročali se je vršil občni zbor kr. skupine Pragersko, na katerem se je razpustila kr. skupina »Spl. prav. društva« in ustanovila kr. skupino »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo«.

Vsi člani kr. skupine »Spl. prav. društva« so pristopili v novo ustanovljeno kr. skupino, vsled česar je ta skupina tudi prevzela premoženje stare kr. skupine.

Izvolil se je nov odbor in sicer:

Stropnik Fran in Bračič Štefan, predsednika; Rataj Jernej in Marčič Franc, zapisnikarja; Vidovič Peter in Dornik Matija, blagajnika; podblagajniki: Koller Sigmund, Repnik Miha in Šegula Fran. Kirbiš Ivan in Brenkovič Fran, preglednika; Šramec Anton in Vok Fran, knjižničarja. Odborniki: Ogrinc Ludvig, Brgleš Ivan, Berget Vinko, Plohl Ivan, Pogledič Ivan, Miklažič

Ivan, Paj Fran, Pogorenc Ludvig, Steinbacher Štefan, Kacijan Martin in Sinvek Ivan.

Vsi dopisi tikajoči se kr. skupine Pragersko, se pošiljajo na naslov Stropnik Fran, postaja Pragersko.

Celje. Občni zbor kr. skupine Celje »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« se je vršil ob obilni udeležbi dne 6. t. m.

Iz poročila predstojništva posnemamo, da je imela kr. skupina meseca maja 1918. 161 članov. Izstopilo je do danes 17, prestavljenih v nemško Avstrijo 14 in 4 člani so umrli; na novo pristopilo 57 članov. Krajevna skupina šteje s prvim januarjem 1919. 188 članov.

Pri volitvi odbora je bilo soglasno izvoljeno sledeče vodstvo kr. skupine:

Predsedniki: Marn Josip, vratar Celje; Gumsej Martin, Višnar Alojzij, namestnika; blagajničarja: Kos Josip in Kompan Ivan; tajnik: Orosel Vinko. Pregledovalca računov: Ribič Ivan in Gorjanc Jos. p. Odborniki: Knez Rudolf, Stolekar Karl, Cesar Karl, Jelen Anton, Breznik Anton, Brešak Alojzij. Zaupniki za progo Celje-Velenje: Jelen Franc, Umek Anton. Za progo Velenje spodnji Dravograd: Vrt Franc in Gril Karl, oba stanujoča v Velenju. Za progo Štore-Ponkva: Čretnik Fr. Grobelno. Zaupniki za postajo Celje: Višnar Alojzij, Gumzej Martin, za premikalno osebje: Gorjanc Josip, za skladiščno osebje: Ribič Janez, za svetilničarje: Dobrajc Blaž in Vrešak Alojzij, za bločne čuvaje: Rečnik Janez, Torin Franc in Kompan Janez, za postajne in skladiščne delavce: Paveta Mihael, Cesar Karl in Rojc Karl pa za vrhovno delavstvo.

Po končani volitvi odbora je prevzel besedo centralni tajnik sodrug Kopač, ki je v daljšem govoru obrazložil razvoj »Železničarske organizacije« s posebnim ozir na njeno del. tv po narednostih. Sodrugi so soglasno pritrdili društvenim pravilom »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« in skupno pristopili v novo kr. skupino.

Po končanem nagovoru predsednika se je zaključil občni zbor.

V nedeljo, dne 12. t. m. se je ustanovila vplačevalnica Splošne žel. org. za Jugoslavijo v Zalogu.

Na shodu so poročali sodrug Zorja, Pretner in Kopač o pomenu železničarske organizacije. Iz Zagreba došli član centralne drž. aprovizacije je med burnim odobravanjem poročal o stanju naše prehrane, ki je dokaj žalostna in ki se tudi v doglednem času ne bode zboljšala. Vsi oni gospodje, ki so danes za svobodno trgovino, so iz krajev, kjer nimajo zadostne aprovizacije, oni pa, ki so za centralno državno gospodarstvo, so iz krajev, v katerem je prebitek živeža. To pa jasno kaže, da hoče ta gospoda, ki se repenči proti centralnemu gospodarstvu, bi rada na lastno pest gospodariti in tudi v novi državi nadaljevati svoje dosedanje pregrešno verženje.

Delali bomo na to, da se te male množine živeža pošteno razdele med vse, ne pa kakor je bilo to v stari državi, da so privilegiranci si lahko nakupili po verižnih cenah vse potrebno blago, dočim je revni delavec trpel najhujše pomanjkanje in bedo v svoji družini.

Izvoz pa dovolimo le tem ljudem, ki prevajajo blago in z njim trgujejo pod kontrolo centrale.

Izvolil se je odbor za vplačevalnico, drugi odbor za ustanovo kr. skupine kemičnih delavcev in odbor za ustanovo filijalke občnega delavskega konsumnega društva za Ljubljano in okolico.

V debati so govorili sodrug Bolha, Zorja in Perdan.

Članske prispevke za vplačevalnico Zalog nabirata sodruga Mislej Ivan in Bertossi Iv.

Po zaključni besedi sodruga Perdana je končal ta vrlo vspeli shod.

Opomba uredništva: Ko so naši kršćanski bratci zvedeli, da imajo socialni demokratje shod v Vevčah, so na treh raznih krajih ob isti uri priredili shode, na katerih so svojim ovčicam razkladali pomen osemurnega dela za delavstvo, proti kateremu so vedno nastopali.

Škofja Loka. Dne 6. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor krajevne skupine Škofja Loka. Izvoljen je odbor, za katerega se je že prej potom pol glasovalo. Izvoljeni so: Fran Tonja, prožni vravnalac načelnik; Jurij Berčič namestnik, Anton Kovač blagajnik, Fran Košir namestnik, Jožef Hafner zapisnikar, Luka Lebar namestnik, Mihael Šešek, Matevž Juvan preglednika, Valentin

Vrhunc in Fran Hafner odbornika. Podblagajnik za progo Medvode-Škofja Loka: Janez Porenta.

Prognji vravnovalec imajo dne 2. februarja t. l. v gostilni »pri Zdravju« v Spodnji Šiški sestanek, na katerega se vabi vse pripadnike te kategorije.

Nikdo ne manjkaj! Skilcatej!

V nedeljo, dne 26. januarja t. l. se vrši v Polčanah v gostilniških prostorih Bauman ob 2. uri popoldne z dnevnim redom:

1. Politični položaj v državi SHS.
2. Železničarji in njih stanovska vprašanja.

V nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 7. uri zvečer se vrši v Celju s istim dnevnim redom javen shod.

Na obeh shodih poroča sodrug Kopač iz Ljubljane.

•Vestnik centrale.

Vsem članom »Splošne žel. organizacije za Jugoslavijo« na znanje!

Dogovorno s hrvaškimi sodrugi, se izdeljuje spomenica, potom katere hočemo urediti službeno in plačilno razmerje vseh železničarjev za Jugoslavijo. Radi gobežičenja Zvezarjev naj se naš sodrugi nikar ne razburjajo. Mj ne hodimo z bobnjači okoli kakor klovni kake vaške šmire, da lovijo člane.

Kdor to dela je demagog, kateremu se ne gre za stvar. **Tajništvo.**

Vestnik uprave.

Vkljub temu, da smo že ponovno pozvali krajevne skupine, naj nam pošljejo sezname članov z navedbo stanovanja, dneva pristopa in rojstnih podatkov ter do kedaj imajo plačano, se dosedaj še niso odzvale vse skupine temu pozivu. Nekatere skupine pa so poslale zelo pomanjkljiv seznam. Ponovno pozivljamo vse zaostale skupine, da nam takoj pošljejo zahtevani seznam, da ne bo pozneje kakih pritožb radi nerednega pošiljanja lista itd. Vsako skupino, ki nam v najkrajšem času ne pošlje seznam, objavimo v prihodnji številki. Sezname so nam nujno potrebni, da si moremo urediti natančen pregled.

Članske prispevke in obračune naj se zana-prej pošilja edino-le upravi »Železničarja« v Ljubljano, Šelenburgova ulica šte. 6.

Istotako naj se takoj pošlje centralni upravi Spl. žel. org. v Ljubljani vse zneske, ki jih imajo skupine nabrane za štokholmsko konferenco.

Do konca tega meseca bodo izgotovljene potrdilne znamke in vse tiskovine, ki jih funkcionarji najnujnejše rabijo. Ostale tiskovine bodo do-gotovljene kasneje.

Da se olajša razdelitev, oziroma razpošiljatev tiskovin, naj krajevne skupine, katerim je možno, tekem januarja pošljejo k centrali kakega sodru-ga, ki bo tiskovine prevzel.

Obračune za mesec januar naj se izvrši tako, da bodo 10. februarja že pri centrali v Ljubljani.

Člani, ki najdalje do 10. februarja ne vplačajo svojih prispevkov, izgube vse svoje pravice. Ta ukrep je potreben, ker sicer ni možno izpolnjevati prevzetih dolžnosti napram članom.

Da se prihrani na stroških za razpošiljanje strokovnega glasila, naj skupine in vplčevalnice naročajo dopošiljatev lista v zavojih in jih same razdeljujejo članom. Samo za tiste člane, ki se jim od tam ne more dostaviti lista, se bo tega še nadalje pošiljalo posamezno.

Železničarski dom. Stanovanjska mizerija v Ljubljani je velika. Centrala je sicer ustnovljena, nima pa potrebnih prostorov za točno funkcioniranje. Zato se je delegacijski zbor pečal tudi s tem vprašanjem. Sklenil je soglasno, naj se ustanovi »Železničarski dom«. Ker pa zgradba stane mnogo denarja, se je na delegacijskem zboru sklenilo apelirati na železničarje, da povsod in ob vsaki priliki nabirajo prispevke za »Železničarski dom«.

Pa ne le sami med seboj naj zbirajo železničarji prispevke za »Železničarski dom«, temveč tudi med tistimi, ki so v stiku z železničarji in tudi med takimi, ki žive od železničarjev.

Železničarski koledar nam je pošel. Zaupniki, ki še imajo neprodane izvode in ni upati, da bi jih razprodali v svojem področju, naj nam iste pošljejo, da moremo ustreči tistim, ki še želijo koledar.

V svrhu redne dopošiljatve »Železničarja« naj nam posamezne krajevne skupine sporoče število

izvodov, ki jih potrebujejo za razdelitev. Obenem naj se nam naznani za progo in druge postaje v področju dotične skupine zaupnike, ki bi v zavoju sprejemali in razdeljevali list in koliko izvodov ga le-ti potrebujejo.

V članskih seznamih, ki nam jih imajo nekatere skupine še poslati, naj se zaznamuje tiste člane, katerim naj se list še nadalje posamezno pošilja. Omejiti pa se mora to samo na tiste člane, ki na drugi način ne morejo prejeti lista.

Razno.

Internacionalizacija južne železnice. Ljubljanski korespondenčni urad naznanja: Razno inozemsko časopisje poroča, da so se v Švici sestali razni intereseenti na razgovor glede internacionalizacije južne železnice.

Enkratni nabavni prispevki aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem. Narodna vlada je sklenila v seji dne 15. januarja 1919, da se aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem izplača v februarju enkratni nabavni prispevek v dosedanjih višini.

Zvišanje draginjske doklade za aktivne in upokojene državne uslužbence. Narodna vlada je sklenila v svoji 47. seji z dne 17. januarja t. l., predlagati finančnemu ministrstvu v Belgradu, da zviša vseni aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem za mesece januar, februar in marec 1919. dosežarajo draginjsko doklado za 50% (petdeset odstotkov). Po naročilu skupnega finančnega ministra dr. Ninčiča ne sme Narodna vlada dovoliti nikakih novih izdatkov brez dovoljenja finančnega ministrstva v Belgradu.

Zvišanje adjuta za praktikante in avskultante. Narodna vlada je sklenila, predlagati skupni vladi v Belgradu, da se zviša pričeni s 1. januarjem 1919. praktikantom skupine A (§ 52. službene pragmatike z dne 25. januarja 1914. drž. zak. št. 15) adjutum na letnih 2100 K in 2400 K, praktikantom skupine B na letnih 1680 K in 1800 K, ostalim praktikantom na letnih 1200 K in 1500 K. Pravniku praktikantom in avskultantom se po predlogu Narodne vlade zviša adjutum na letnih 2100 K in 2400 K.

Zlgosanje bankovcev je podaljšano, kakor smo poročali, do 2. februarja.

Kako se godi jugoslovanskim ujetnikom v Italiji. Položaj jugoslovanskih ujetnikov v Italiji, zlasti v trdnjavi Kcccole pri Veroni je naravnost obupen. Parak v gorenji Italiji niti ne poznajo. Naši ujetniki spe v šatorih, postavljenih v vrsti po njivah okoli trdnjave. 8. jugoslovanska stotnija je dobila samo dve bali, tako da je imel vsak mož en kilogram slame. V dveh mesecih smo samo trikrat izpremenili šatore in malo peščico gnile slame nismo mogli vlačiti s sabo. 24. decembra je deževalo vsi noč in ves dan. Opolnoči so me hodili ljudje prost, naj jim pomagam, da ne poginejo v vodi. Prošili smo italijanske stražnike, naj nas izpuste s premočenega sveta. Odgovor smo prejeli s palco po hrbtu. Ljudje so se za silo pokrili z mokrimi plašči, odejami in šatori, in tako dremali ob t di javskem obzidju. Voda je stala po 20 cm visoko. Dostikrat zaradi slabih drv ni bilo mogoče kuhati in stotnija je morala čakati nanjo do drugega dne, ali pa pojesti popolnoma sirovo. Včasih so si naši vojaki pomagali s tem, da so ponoči splezali skozi železno ograjo do bližnjih njiv in si nakradli zeljnatih storžev ter jih jedli sirove. Ako bi jih bil opazil stražnik, bi jih ustrelil. Kruha dobivajo štirje krože po en hleb, dočim dobiva vsak italijanski vojak sam zase po en hleb. Naši ujetniki so vsled takega velikega trpljenja strahovom podobni. Italijani so jim pobrali ves denar in tudi britve, perilo in čevlje. Reveži so raztrgani, neobriti, zamazani in učivi. Ker sva midva s prijateljem znala dobro italijanski, se nama je posrečilo za drag denar dobiti italijansko vojaško obleko in ponarejene dokumente in sva dne 31. decembra ob treh zjutraj zapustila Verono. Preden sva pobegnila, sva petolažila prijatelje, da jim pomagava, kolikor bo mogoče. Prošili so naju, naj poveva, da naj naša vlada v Beogradu posreduje z italijansko vlado vsaj zaradi hrane in stanovanja, ako glede drugega ni mogoče. Prošijo, naj bi se jih usmilili in jih otell, da ne umrjejo vsled prezebanja in lakote. Sedaj pa prosiva še enkrat, pomagajte našim ujetnikom kar rajhiteje in kličeva »Živela in srečna bodi Jugoslavija!« — Narednik Makso Dovžan, Dovje, Gorejsko, rarednih Josip Moravec iz Idrije.

Vlada in umor Liebknechta ter Roze Luksemburgove. Nauen, 18. jan. (Lj. k. u. Brezlično.) Po smrti Liebknechta in Roze Luksemburgove je izjavila državna vlada, da se bo uvedla najstrožja preiskava. Krivci bodo kaznovani. Rainika sta se

neizmorno pregrešila na nemškem narodu, vendar imata prav tako nedvomno pravico do zahteve, da se kaznujejo krivci. Linčanje Roze Luksemburgove je nemškemu narodu v sramoto. Dogodki poslednjega tedna kažejo, kako globoko je vsled vojne prodila mravnostna posirovelost. Čas je, da se povsodi povrne trezna zavednost, sicer bo slep fanatizem uničil vse pravne in gnotne vrednote naravnega življenja. — Državna vlada in srednji svet sta se 16. januarja sestala in izjavila, da bosta nastopila proti vsem krivicam, pregrešenim zoper Špartakovce, prav tako brezobzirno, kakor proti vsem krivicam, pregrešenim po Špartakovcih. List »Freiheit« zahteva, da se poveri preiskava posebnemu sodišču, sestavljenemu iz vseh socialnih strank. »Germania« izvaja, da je umor obžalovanja vreden, ako tudi je Liebknecht zakrivil svojo smrt sam. Umor Roze Luksemburgove se ne more dovolj ostro obsojati. Poizvedovalni koraki vlade so vsega priznanja vredni. Smrt obeh vodilnih duhov, vsled katere je zveza Špartakovcev truplo brez glave, izboljšuje notranje politično življenje v precejšnji meri.

Revolucija na Portugalskem. Amsterdam, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Po poročilu lista »Times« poročajo osebe, došle preko portugalske meje, da je izbruhnila po vsej Portugalski meščanska vojna. Vse zveze so prekinjene. Očitno je, da je vojaška Junta (zveza) duša vsega gibanja. Ecljševiki baje podpirajo gibanje.

Svobodno potovanje po državi SHS. Kakor poročajo listi, je vlada v Belgradu odpravila vse omejitve za potovanje na teritoriju države SHS. V celni jugoslovanskem ozemlju je mogoče potovati brez posebnih dokumentov in potnih listov. Za potovanje v ozemlje okupirano po Italijanih, ostarajo v veljavi dosedanja predpisi.

Za železničarski dom

so prispevali: Alojzij Gnezda v Ljubljani 20 kron, Alfred Pičinin, Zidan most, zbirka 54 kron, prebitek železničarske veselice v Ljubljani 8795 kron 64 vin., prebitek železničarske veselice na Jesenicah 200 kron, zbirka skupine Jesenice 240 K, od teh so prispevali Josip Pintar 50 kron, Josip Mlakar 20 kron, Levstek 20 kron. Prej izkazanih 886 kron, skupaj 10.195 kron 64 vin.

Za železničarski dom je nadalje še poslala krajevna skupina Škofja Loka zbirko 49 kron in pa gosp. Jakob Parčina 100 K; skupaj 10.344.64 K.

Za železničarski dom je še prispeval gosp. Jakob Parčina 100 kron.

V Ljubljani, 15. januarja 1919.

Uprava.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

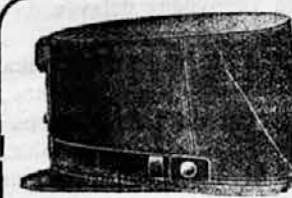
registrovana zadruga z omejeno zavezo,
LJUBLJANA, Franciškanska ulica šte. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. Litografija.

Adalbert Kassig

Ljubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji cenil. — Postrežba točna.